

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง การถวายพระราชสมัญญา “พระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทย”
แต่ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาเจษฎาราชเจ้า
และกำหนดให้ วันที่ ๒๙ ตุลาคม ของทุกปี เป็น
“วันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ”

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาเจษฎาราชเจ้า มีพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้า
ล้นกระหม่อม แก่ปวงชนชาวไทยนานัปการ พระราชกรณียกิจที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง คือการรวบรวม
องค์ความรู้ ด้านการแพทย์แผนไทยมาเผยแพร่ในวงกว้าง ทำให้ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย
เป็นรากฐานของชาติไทย และตามหลักฐานจารึกแผ่นศิลาว่าด้วยการปฏิสังขรณ์วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
ราชวรมหาวิหาร ครึ่งรัชกาลที่ ๓ จ.ศ. ๑๑๙๓ ตรงกับวันที่ ๒๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๓๗๔ พระบาทสมเด็จพระ
พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาเจษฎาราชเจ้า เสด็จพระราชดำเนินมาทรงถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดพระเชตุพน
วิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร และได้ทอดพระเนตรเห็นพระอุโบสถ พระวิหาร พระระเบียง กุฏิ
เสนาสนะต่าง ๆ ซ้ำรดปรักหักพังมาก จึงมีพระราชศรัทธาจะปฏิสังขรณ์และขยายพื้นที่ให้มากกว่าเดิม
และมีพระบรมราชโองการให้รื้อพระอุโบสถเดิม และก่อสร้างเสนาสนะสงฆ์ต่าง ๆ มีการจารึกตำราการแพทย์แผนไทย
ติดประดับไว้ตามศาลาราย เช่น แผนผิวดาษ ผียอดเดี่ยว แผนชัลลูกะ แผนลำบองราหู แผนกุมาร
และแม่ชื้อ อีกทั้ง มีการจัดสร้างรูปฤาษีติดตน ตั้งไว้ศาลาละ ๔ - ๕ รูป รวม ๑๖ หลัง และยังจารึก
ตำรายาต่าง ๆ ติดประดับไว้ในศาลา ทั้ง ๑๖ หลัง ซึ่งองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม
แห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ประกาศรับรองให้ศิลาจารึกวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร
เป็นมรดกความทรงจำแห่งโลก เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณที่ทำให้
การแพทย์แผนไทยมีความเจริญ รุ่งเรือง เกิดคุณูปการแก่ประชาชนในวงกว้าง ด้วยสำนึกในพระมหา
กรุณาธิคุณและเพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติและแสดงถึงความกตัญญูกตเวที กระทรวงสาธารณสุข
จึงเห็นสมควรถวายพระราชสมัญญา “พระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทย” แต่ พระบาทสมเด็จพระ
พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาเจษฎาราชเจ้า และกำหนดให้วันที่ ๒๙ ตุลาคม ของทุกปี เป็น
“วันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ”

บัดนี้ คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ เห็นชอบการถวายพระราชสมัญญา
“พระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทย” แต่ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาเจษฎาราชเจ้า
และการกำหนดให้วันที่ ๒๙ ตุลาคม ของทุกปี เป็น “วันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ”
ตามที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี